

Методичний коментар до теми “Приховані можливості речей”

Навіщо нам потрібні речі?

Ми не завжди звертаємо увагу на те, що нас оточує безліч речей — це цілий світ поряд із нами. Одні речі — просто приємні нам, інші — допомагають швидше виконати певну роботу, а є речі, без яких неможливо уявити наше сучасне життя — речі-захисники, речі-пам'ятки тощо.

Кожна річ має свої властивості, свої функції, заради яких їх зробили і заради яких їх придбали. Але звичайні знайомі нам речі ще й можуть стати у пригоді в незвичних, несподіваних ситуаціях і показати властивості, про які ми й не думали і які ще не використовували у повсякденному житті.

Роздивіться з дітьми речі навколо, якими ми звикли користуватися. Запропонуйте дітям, відповідаючи на запитання, скласти короткі описи речей, яку вони виберуть.

- Як називається ця річ? Чи є назви-синоніми?
- Які властивості ця річ має?
- Для чого ця річ мені?
- Як її ще можна використати?
- Кому ще ця річ може знадобитися? Коли? Навіщо?
- Які я можу дати поради щодо безпечного використання цієї речі? Чи кожна річ потребує таких порад?
- Як зберігати річ, щоб не пошкодити її?
- Як цю річ можна вдосконалити в майбутньому? Навіщо це робити?

Можливо, діти захочуть додати щось іще.

Обговоріть із дітьми, які речі допомагають навчатися, а які заважають, що варто завжди мати із собою і чому.

Прочитайте та обговоріть із дітьми комікс “[Правильна репетиція — вдалий виступ](#)” (див. с. 65 підручника) і поміркуйте, як можна подолати страх публічного виступу, обміняйтеся лайфхаками.

- Як гадаєте, чому саме такий спосіб допоміг дівчинці?
- Чому “перед смартфоном” виступати легше?
- Яка ще користь від запису виступу?
- Порадьте дівчинці, як іще можна використати зняті відео.
- Чому на уроці дівчинка виступала впевнено?
- Як гадаєте, чи можна навчитися впевнено і точно відповідати на запитання слухачів? Як саме?
- Навіщо треба вчитися презентувати свою роботу?
- Чи є у вас свої способи готувати виступи? Які саме?
- Розкажіть однокласникам та однокласницям, як ви готуетесь до виступів, а вони нехай поділяться своїми секретами.

Запропонуйте дітям зробити одну й ту саму дію, але використовуючи різні речі, та порівняти, коли вийшло швидше, якісніше тощо.

Речі навколо нас дуже різні. Наприклад, є речі, які захищають наше здоров'я, добробут, а іноді й наше життя.

Запропонуйте дітям пригадати, які речі захищають нас від негоди, які зігрівають, які допомагають у мандрівках чи в якихось скрутних ситуаціях. Отже, обговоріть із дітьми, що і коли саме варто завжди мати із собою, чому, як ці речі можна використати в різних непередбачених ситуаціях.

Що приховують фрукти, ягоди, овочі...

Іноді, щоб по справжньому збагнути цінність об'єкта, треба уявити, що він... зник. Використайте цей прийом і запропонуйте дітям уявити, що зникла вся городина, фрукти, ягоди тощо.

- Що тоді не з'явиться на нашому столі?
- Чи може щось інше замінити плоди, що зникли? Як саме? Та чи варто це робити?
- Які страви готують із овочів, фруктів, ягід?
- Що нам дають ці страви? У чому їхня цінність?

Створіть разом з учнями інфографіку, презентації, лепбуки, невеличкі книжечки про властивості рослин, які ми бачимо на нашому столі.

- Де в Україні та світі можна побачити диво-рослини?
- Які незвичайні властивості мають уже звичні нам фрукти, ягоди та овочі?
- Чи справді ми завжди цінуємо те, що тримаємо в руках мало не щодня? Чому так відбувається?
- На яких картинах можна побачити фрукти та ягоди? Як ці картини називають?
- Як гадаєте, чому художники зображували городину?
- Чи є незвичайні натюрморти? Що в них незвичайного?

І як підсумок, створіть у класі бібліотечку вітамінних рецептів, наприклад, [вітамінних нарізок із фруктів](#). Запропонуйте дітям занотовувати рецепти так, щоб потім їм було зручно готувати за ними — вони можуть використовувати зображення, світлини, відео, аудіо-пояснення тощо.

Наше довкілля

Зверніть увагу дітей на те, що є речі, які допомагають нам зробити довкілля кращим, а є такі, що його засмічують.

Довкілля — усі живі та неживі об'єкти, що існують на Землі або в якійсь її частині (наприклад, довкілля країни).

Довкілля в різних місцевостях може бути дуже різним — це і незаймана природа (її взагалі торкатися не можна), і звичайні ліси, поля, луки, озера, річки, гори, і те, що створили люди (парки, міста, селища тощо).

Створіть із дітьми справжнє диво — проростіть квасолинки і спостерігайте, як виростає рослина — як вона розвивається, міцнішає.

- Що потрібно зернятку, щоб почати рости?
- Які умови необхідні для розвитку рослини?

- Без чого рослина не може нормально розвиватися? Чому?
- Чи може рослина довго рости в горщику? Чому?
- Чому квасолинки краще почуваються у ґрунті? А які рослини можуть рости лише у приміщенні? Чому?

Учіть дітей спостерігати за довкіллям, допомагати, коли це необхідно, милуватися об'єктами живої та неживої природи й ставитися до неї бережно.

Пам'ять поколінь

Є речі, які зберігають пам'ять про людей, із якими ми зустрічалися, про різноманітні події, наші мандрівки тощо.

Запропонуйте дітям пригадати, які речі на згадку є в них. За бажання діти можуть розповісти про такі речі, принести їх до школи або показати світлини.

- Чому і де ми зберігаємо речі на згадку?
- Чи справді для того, щоб не забути людей і події?
- Як довго такі речі зберігатимуться?

Речі на згадку є не лише в людей. Є такі речі й у країн, народів, націй.

- Які речі розповідають нам про історію нашої країни? Рідного краю? Міста?
- Де саме їх можна знайти?
- Чим вони цінні для нас?
- Чому кожний народ їх дбайливо зберігає?
- Які речі розповідають нам про видатних діячів України? Кого з цих діячів знають діти?

Леся Українка й Тарас Шевченко писали свої твори давно, але звучать вони напрочуд сучасно. Чому? Що саме це означає?

Запропонуйте дітям дізнатися, які сучасні співаки виконують пісні на вірші Лесі Українки й Тараса Шевченка. Як вони звучать зараз?

У кожного свої мрії, але що нам допомагає їх здійснити? Чи можуть це робити речі? Чому? Обговоріть із дітьми комікс "[Характер — здійснювач мрій](#)" (с. 81 підручника).

- Як гадаєте, чи правильний вихід знайшов джін?
- Як нам допомагають наші риси характеру?
- Як дізнатися, які риси характеру маєте ви?
- Чи справді можна начаклувати риси характеру? Звідки їх можна взяти? Що кожен із нас має робити для цього? Чому саме це?
- Чи можна цілеспрямовано розвивати важливі риси характеру? Як саме?
- Яка мрія є у вас? Як гадаєте, за яких умов вона може здійснитися?
- Які риси характеру для цього потрібні? Як ви їх можете виховати?
- Що ви робите, аби мрія здійснилася? А чи можете допомогти іншим здійснити їхні мрії? Як саме?
- Хто може вам допомогти в цьому? Як ви попросите про допомогу?
- Що вважаєте важливішим — здійснити свою мрію чи допомогти іншому здійснити його мрію? Чи варто допомагати іншим, нехтуючи власними інтересами? Чому?
- Чи варто мати нездійсненну мрію? Чому?

Підсумок

Підсумувати вивчення теми можна по-різному. Це може бути і кросворд на тему “Приховані можливості речей”, і презентація речі, яка найбільше здивувала цього місяця, і лепбук про несподівано відкриті можливості речей, і невеличка книжечка, і пригодницька історія і будь-що, що вигадують діти.

Обговоріть із дітьми.

- Коли речі нам допомагають, а коли заважають?
- Які речі можуть стати нашими помічниками та швидкою допомогою? Чому? У яких випадках?
- Чи варто приділяти увагу речам, що нас оточують? Чому?